

Raajanut qaleralinnullu licensit killeqanngitsumik piffissalerlugit pigineqartarnerisa Aalisarneq pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq-mi § 14 atorlugu, ukiunik tallimanik sioqqutsisumik ilimasaaruteqarnikkut killilerneqartalersinnaanerit aningaasaqarnikkullu kinguneqaatissat ilanngullugit - Naalakkersuisut UKA2015-imi saqqummiussassamik misissueqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut)

pillugu

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerreqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Suka K. Frederiksen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq

Ull. 11. marts 2015-imi siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Raajanut qaleralinnullu akuersissutit killeqanngitsumik piffissalerlugit pigineqartarnerisa aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumi § 14 atorlugu ukiunik tallimanik sioqqutsisumik ilimasaaruteqarnikkut killilerneqartalersinnaanerit pillugu - aningaasaqarnikkut kinguneqaatissat ilanngullugit - misissuineramik saqqummiussinissamut Naalakkersuisut siunnersuutikkut peqquneqassapput. Misissuineq UKA2015-imi saqqummiunneqartussaassaaq.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut saniatigut siunnersuut partiinit tamanit taperserpeqarpoq. Tamatuma kingorna siunnersuut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliamut innersuunneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Raajarniarnermi piffissamut killeqanngitsumik akuersissutinik tuniniarneqarsinnaasunik atuutsitsisoqalissasoq taamani Inatsisartuusut 1990-imi aalajangerpaat. Aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut pisisartagaasa annertussusiisa aammalu raajaqassutsip akornanni naapertuutinnitsoqarnera, tassunga ilanngullugu aqqissuussaannerup naleqqussarneqarnissaanik kissaateqarneq aalajangiinermi tunngavilersuutigineqarput.

Taamaalillutik pisisartakkat angallatit avataasiortut raajarniarnermut atorneqartartut patajaatsumik aningaasaqarnissaannut tunngavigissallugit naammattumik annertussuseqanngillat. Taamaalilluni aalisarneq pillugu inatsimmik Inatsisartut allannguineranni siunertaavoq umiarsuaatileqatigiit akornanni kattuttoqarnissaanik kajumissaarinissaq, taamaalillunilu aalisariutit ilaat aalisarunnaartinneqartussaallutik, taamaalillutillu aalisarnerup imminut akilersinnaanerulernissanut peqataaqataallutik. Allatut oqaatigalugu: Aalisarnermi akuusut ikilisinneqarnissaat anguniarlugu inatsit oqaasertalersorneqarpoq.

Siunnersuutilli matuma siullermeerneqarnerani politikikkut siamasissumik kissaatigineqarpoq siunissami raajarniarsinnaaneq qaleralinniarsinnaanerlu ammaanneqartariaqartut – aammalu akuersissutinik piginnittuuneq siunissami amerlanerusunut siamarneqartariaqartoq. Tamanna piffissamut killeqanngitsumik akuersissutit utertinneqarnerisigut pissasoq oqaatigineqarpoq.

Tassunga atatillugu arlalinnit oqaatigineqarpoq piffissamut killeqanngitsumut akuersissutinik maanna piginnittut akornanni arlallit aalisarunnaarsimasut, sulili ukiumoortumik pisassiissutinik pissarsisartut iluanaarutigalugit allanut tunisartakkaminnik.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq akuersissutinik pigisaqartut pisassiissutinik aqqissuussaasumik allanut tuniniaasarnissaannik pinngitsoortitsinissaq siunertarerpiarlugu aalisarneq pillugu inatsit paragrafinik arlalinnik imaqarmat – tassa ajutoorneq sivisuumilluunniit amutsivimmiinneq assigisaalluunniit pissutigalugit pissutsit immikkut ittut atuutinnigipata. Ataatsimiititaliap matumani immikkut eqqarsaatigalugit § 18, imm. 1 aamma § 19, imm. 3, taakkunani allassimammat pisassiissutit angallammut attuumassuteqassasut aammalu pisassanik tunniussineq pisassiissutinit pigisanik atukkiussinertut isikkoqanngisaannassasoq.

Aammattaaq UPA1990/31¹-imut saqqummiussissummi aammalu inatsisissatut siunnersuummut UKA1990/26²-mut nalinginnaasumik nassuiaatini allassimavoq, piffissamut killeqanngitsumut akuersissutit siunertarinngisanut atornerlunneqaratarsinnaanerata taamani naalakkersuisuusut 1990-imili eqqumaffigigaat, tassungalu atatillugu taama iliuseqarsinnaaneq akiorniarlugu iliuseqarlutik. Taamaalilluni UPA1990/31-mut saqqummiussissummi ima allassimasoqarpoq:

”Tamakku saniatigut pisassat ilaasa piffissami sivikinnerusumi atukkiunnissaannut periarfissaqalissaaq, taamaalillunilu angallatip ajutoornerata amutsivimmiinneratalu kingunerisaanik aalisarnikkut annaasat ilaat matussutissaqarsinnaalissapput. Tassunga atatillugu erseqqissarneqassaaq taamaaliornissamut malittarisassat sukangasooujussuujuumaartut, taamaalillunilu ukiumiit ukiumut pisassiissutigineqartunik ”atukkiussisarnissaq” pisinnaassanngitsoq, tassalu aalisarnermik ingerlatsisut pisassiissutigineqartunik atukkiisaqattaartuinnarnissaannut periarfissaqassanani”.

Taamaakkaluartoq akuersissutinik pigisaqartut ilaasa inatsimmi aalajangersakkanik avaqqutsiniarsinnaanerata pisinnaassasoq ataatsimiititaliamit mattunneqarsinnaanngilaq, ataatsimiititaliamilli tatigineqarpoq aqutsisoqarfiup akuersissutit eqiingasumik malinnaaffigigai, taamaattumillu inatsisinik unioqqutitsisinnaanerit qaqutigunnaq killilimmillu taamaallaat pisinnaassallutik. Paatsoortoqaqqunaguli ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq akuersissutinik siunertaanngitsumik inatsisinillu unioqqutitsisumik atuineq ataatsimiititaliamit soorunami akuerineqanngimmat.

Piffissamut killeqanngitsumut akuersissutinik utertitsinissaaq eqqarsaatigalugu periarfissaq taanna arlaleriarluni oqaluuserineqarsimavoq. Ilaatigut 2003-mi ukiakkut ataatsimiinnermi, tamatumani Demokraatinit, Inuit Ataqtatigiinnit Siumumillu siunnersuutit pingasut Inatsisartunit ataatsimut suliarineqarlutik. Siunnersuutit taamani itigartinneqarput.

Namminersorlutilli Oqartussat taamanilu raajarniutaatillit akornanni pissutsit eqqarsaatigalugit nunatsinni raajarniarnermi akuersissuteqartarnermi periutsip allanngortinneqarnera inatsisitigut aningaasaqarnikkullu qanoq kinguneqassanersoq qulaajarniarlugu 2004-mi oktobarimi – UKA2003-mi oqallinnerit tunngavigalugit - suleqatigiissitaq immikkut ilisimasalinnik inuttalik pilersinneqarpoq. Taamaalillunilu ”ataatsimiititaliap arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsup” ukiup ataatsip qaangiunnerani nalunaarusiani una saqqummiuppa: ” Pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut

¹ UPA990/31: Inuussutissarsiutigalugu aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allannguutissaatut siunnersuut (Aalisarnermut, Suliffissuaqarnermut Isorlernullu Naalakkersuisoq). April 1990.

² UKA1990/26: Inuussutissarsiutigalugu aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut (Aalisarnermut, Suliffissuaqarnermut Isorlernullu Naalakkersuisoq). Oktober 1990.

raajarniarnermillu killilersuinerit allat”³.

Maanna oqallinnermut atatillugu – tassunga ilanngullugu siunnersuut manna tunngavigalugu misissuisinnaaneq - nalunaarusiaq – taamanilu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaasimasup isumaliutissiissutaa (UKA2003) – aallaavissaqqittutut ataatsimiititaliamit isigineqarput.

Ataatsimiititaliaq arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsoq naapertorlugu piffissamut killeqanngitsumut akuersissutinik tunniussinermi imaanngilaq akuersissut qaqugorsuarmut atuuttussanngorlugu tunniunneqartoq. Tamatuma kingunerisaanik akuersissummik pigisaqartoq akuersissumminik arsaarneqarsinnaavoq, tamannalumi inatsisip 1990-imi oqaluuserineqarnerani aamma erserpoq – aammalu piffissamut killeqanngitsumut akuersissutit piffissamut killilimmut akuersissutinngortinneqarsinnaanerit pillugu aalajangersakkamik inatsimmi maanna § 14-imi ilanngussisoqarneranut tamanna pissutaarpiarluni.

Taamaattorli akileraartarnermik akitsuusiisarnermillu sanilliussinermi ataatsimiititaliaq (2003) aammalu ataatsimiititaliaq arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsoq (2005) malillugit piffissamut killeqanngitsumik akuersissutit inatsisini tunngaviusuni § 73-imit illersugaapput, taamaattumillu naammaginartumik piffissaqartitsilluni ilimasaaruteqarnani akuersissutinik atorunnaarsitsineq arsaarinninnertut Namminersornerullutik Oqartussat/maanna Namminersorlutik Oqartussat taarsiissuteqartussaataitanerannik nassaqarsinnaasutut paasineqarsinnaavoq.

”Naammaginartumik piffissaqartitsilluni ilimasaaruteqarneq” qanoq paasineqassanersoq Inatsisartut siusinnerusukkut oqaluuserisimavaat. UPA1990/31-mut saqqummiussissummi ukiunik 5-7-inik piffissaqartitsilluni ilimasaarineq taaneqarpoq. Inuussutissarsiornermulli Ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerineqarnissaanut ilassutitut isumaliutissiissutaata aappaani allassimavoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut – Siumumeersut Atassummeersullu – isumaqartut ilimasaarineq taaneqartoq ukiunit tallimanit sivisunerusariaqanngitsoq, ikinnerussuteqartulli – Inuit Ataqtigiit – isumaqarlutik piffissaqartitsilluni ilimasaarineq ukiunut marlunnut-pingasunut killilerneqartariaqartoq.

UPA1990/31-p oqaluuserineqarneranut atatillugu immikkut taasisitsinikkut Inatsisartut aalajangeraat ukiunik tallimanik piffissaqartitsilluni ilimasaarisarnissaq naammaginartutut isigineqartariaqartoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani (UKA2003) allassimavoq. Inatsisartut aalajangigaat tamatuma kingorna

³<http://intra.ina.gl/media/16161/Omsaettelige%20kvoter%20og%20andre%20metoder%20til%20regulering%20af%20rejsefiskeriet%20-%20Rapport%20fra%20det%20uvildige%20udvalg,%202005.pdf>

ileqqutut akuerineqarsimasorineqarpoq, taamaalillunilu ”naammaginantumik piffissaqartitsilluni ilimasaaruteqarneq” ukiunut tallimanut sanilliunneqarnissaa ullumikkut politikikkut isumaqatigiiffiulluni.

Piffissamut killeqanngitsumik akuersissutit aalisarneq pillugu inatsimmi maanna § 14 naapertorlugu piffissamut killilimmut akuersissutinngortinneqarsinnaaneratt aalisarnermik inuussutissarsiutillit ilisimassagaat ilimagineqartariaqarpoq. Tamanna tunngavigalugu piffissamut killeqanngitsumik akuersissutit utertinneqarsinnaanerannut periarfissat tamatumani aningaasaqarnikkut kingunerisassat misissorneqarnissaannik kissaateqarneq ataatsimiititaliamit akerlineqarsinnaanngitsoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tassunga atatillugu Namminersorlutik Oqartussat iliuuseqarnissamut periarfissaasa – tamatumalu kingunerisassaasa qulaajarneqarnissaat kisiat anguniarlugu misissuineq pineqarmat ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Misissuineq paasisaqarluarsimalluni oqallinnissamut tunngavissiiisaaq, tamannalu tunngavigalugu akuersissuteqartarnerup siunissami aaqqissuunneqarnissaa pillugu politikikkut kingusinnerusukkat aalajangiisoqarsinnaassaaq.

Tamannarpiarlugu pissutigalugu misissuinerup sioqqutsisumik inerniliivigineqarnissaa ataatsimiititaliap soorunami kissaatiginngilaa, aappaatigulli isumaqarluni tunngavissat ilaat ataatsimiititaliap isumaa malillugu misissuinerup aaqqissuunneqarnissaanut ingerlanneqarnissaanullu isumaliutigisanut ilanngunneqartariaqartut erseqqissaatigineqarnissaat pingaaruteqartoq:

1. Peqataatitsineq. Misissuineq aalisarnermik inuussutissarsiornermik ingerlataqartut aningaasaliisartullu peqataatinnagit ingerlanneqarsinnaanngilaaq - ingerlanneqartariaqarnanilu. Taamaalillunilu – siuliani oqaaseqaatit apeqqutaatinnagit – misissuinerup inuussutissarsiummik ingerlataqartunut nalornilersitsisinnaanera mattunneqarsinnaanngilaaq, taamaattoqassappallu tamatuma ajornerpaamik kingunerisinnaavaa aningaasaliisoqarumajunnaanera aningaasaliissutilluunniit inuussutissarsiummit peerneqarnerat. Taamaattumillu misissuinerup siunertaa imarisaalu pillugit aqutsiviup ammanissaa aammalu inuussutissarsiummik ingerlataqartunik aningaasaliisartunillu peqataatitsiniarnissaa aalajangiisuusaaq, taamaalilluni misissuinermi inaarutaasumik kaammattuutit inerniliussallu eqqarsaatigalugit inuussutissarsiummik ingerlataqartut ataatsimut isigalugu akisussaassusermik piginnittuunermillu misigisinnaaqqullugit.

2. Periarfissaq alla suliarilluagaasoq. Periarfissamik allamik suliarilluagaasumik inuussutissarsiummik ingerlataqartut aningaasaliisartullu isumaqataaffigisaannik saqqummiussinani piffissamut killeqanngitsumik akuersissutit piffissamut killilimmut akuersissutinngortinneqarnissaannik taamaallaat inassuteqarluni misissuineq aalisarnermi pinngitsoorani nalornisitsilissaaq. Taamaattumillu maanna akuersissuteqartarnermut taarsiullugu suna atorneqassanersoq misissuinnikkut aamma ersarissitinneqartariaqarpoq.

Tassunga atatillugu ajornartorsiutit paasineqartut maanna akuersissuteqartarnermi sinaakkusiussat iluini aaqqinneqarsinnaanersut misissuinermi aamma isumaliutigineqarsinnaapput – tak. ataatsimiititaliap arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsup nalunaarusiaa.

3. Kinguaariit nikinnerat illuatungaaticullu ammasumik periarfissaqarneq. Aalisarneq inuussutissarsiutit siunissami attanneqarsinnaassappat aalisartut utoqqaanerusut inuussutissarsiornermik qimatsisut aalisartunit inuusunnerusunit ingerlaavartumik taarserneqartariaqarput. Kikkulli tamarmik aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnissamut ammaallugit aalisarnerup tamanut ammarneratigut kinguaariit nikinnissaat aaqqiivigineqartariaqarnerisooq apeqquserneqarsinnaavoq. Raajanummi ukiumoortumik TAC 2007-imiilli appariartuinnavissimavoq, ineriartornerullu taassuma ilorraap tungaanut saannissaa maanna ilimanaateqanngilluinnarpoq. Tamatuma peqatigisaanik qaleraleqassutsip ineriartornera Pinngortitaleriffimmit ernummatigineqarpoq. Aammattaaq aalisarnerup imminut akilersinnaanera aalisartut namminneq qangali apeqqusertarsimavaat. Taamaattumillu aalisarnerup tamanut ammaanneqarnissaa inuiaqatigiinnut – pingaartumillu aalisartunut – iluaqutaassanersooq ataatsimut isigalugu qularnarpoq, tassami aalisarnerup annertusinera aalisagaqassutsip attassinnaaneraa tunngavissaqartumik nalornissutigineqarmat – tamannalu unammillernerup annertusineranik, taamaalillunilu inuussutissarsiutip imminut akilersinnaanerata annikillineranik kinguneqassasutut aamma naatsorsuutigineqartariaqarmat.

4. Oqallinneq. Aalisarneq pillugu inatsit iluarsisaaq Inatsisartut ataatsimiinnissaanni aggersumi saqqummiunneqassasooq ilimagineqarpoq. Piffissamut killeqanngitsumut akuersissutit allanngortinneqassappata tamanna inatsisip piareersarneqarnerani ilaatinneqassasooq Naalakkersuisut akissuteqaataanni allassimavoq. Tassunga atatillugu inatsimmik piareersaanissami akuersissutinik misissuinermit saqqummiussasat – tassungalu ilanngullugu kingusinnerusukkut politikikkut oqallinnissaaq – utaqqineqartariaqannginersut isumaliutigineqarsinnaavoq, taamaalilluni siunissami maleruagassatigut aalajangersagassat eqqarsaatigalugit ungasissumut isigisumik politikikkut naaperiarnissamut tunngavissanik pitsaanerpaanik pilersitsisoqarsinnaaqqullugu. Misissuineq taamaalilluni periarfissanik kingunerisassanillu ersarissunik saqqummiussinikkut ataatsimut ilisimasanik tunngavissaqalersitsissaaq, taamaalillunilu sammisaaq pillugu paasisimasaaqarluni oqallinnissamut peqataaqataalluni. Misissuinerli aatsaat UKA2015-imi saqqummiunneqassaaq, taamaalineranilu aalisarneq pillugu inatsimmik iluarsisamik oqaluuserinninnissaaq nalunaarutigineqartoq aamma pisussaavoq, tamatumani maleruagassatigut aalajangersakkap siunissaa pillugu isumaliutitik Naalakkersuisut naammassereersimassagaat naatsorsuutigineqartariaqarluni.

Taama naatsumik oqaaseqarluni siunnersuutip akuerineqarnissaa ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa aammalu misissuinerup ingerlanneqarnissaanut atatillugu Aalisarnermut,

Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup oqaloqatiginissaa qilanaaralugu.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tunngavilersuutitaani allaaserineqassasut Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq.

Tamanna naapertorlugu siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunerisassat 250.000 kr.-inut siunnersuummi tagginneqarsimasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taama naliliineq Naalakkersuisunit akerlilerneqanngilaq, taamaattumillu allatut isummernissamut ataatsimiititaliaq pissutissaqarsorinngilaq. Taamaattumik ataatsimiititaliaq allanik oqaaseqaateqarniannilaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siuliani allassimasutut oqaaseqaateqarluni siunnersuut akuerineqassasq **inassutigaa**.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu oqaatigineqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Nikolaj Jeremiassen,
Siulittaasoq

Michael Rosing,
Siulittaasup tullia

Suka K Frederiksen

Siverth K Heilmann

Ane Hansen

Aqqaluaq B Egede

Hans Enoksen